

ת"פ 54647/01/20 - מדינת ישראל נגד דניאל דביר יולזרי

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 54647-01-20 מדינת ישראל נ' יולזרי

בפני
בעניין: כבוד השופטת, סגנית הנשיא דיאנה סלע
מדינת ישראל
המאשימה

נגד
דניאל דביר יולזרי
הנאשם

גזר דין

1. הנאשם, יליד 4/6/96, הורשע על יסוד הודייתו בעובדות כתב אישום אשר תוקן במסגרת הסדר טיעון, בעבירת שוד בניגוד לסעיף 402(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או החוק).

2. תמצית העובדות בכתב האישום המתוקן

א. א' עובדת כפקידה בבנק איגוד בסניף הנמצא ברחוב שדרות ירושלים 18 בקריית ביאליק (להלן גם: א' ו/או הפקידה וסניף הבנק, בהתאמה).

ב. ביום 16/1/20, בשעה 13:55 לערך, הגיע הנאשם אל סניף של בנק איגוד בקריית ביאליק (להלן: סניף הבנק), במטרה לבצע שוד; הנאשם היה רכוב על אופניים חשמליים (להלן: האופניים), לבש מדי צבא, חבש כובע צבאי וצעף "חם צוואר" המכסה חלק מפניו, עטה כפפות על ידיו ומשקפי סקי על פניו; כן היה מצויד באקדח צעצוע שהיה בתוך תיק גב, בשק שחור, ובפתק שעליו היה רשום "זה שוד! כסף! אני מצטער" (להלן: השק, התיק והפתק, בהתאמה).

הנאשם נכנס לבנק, ניגש לפקידה א' ודרש ממנה כסף, תוך שהוא מאיים עליה בכך שאמר לה שיש לו אקדח. הפקידה המבוהלת אמרה לו שיש כספומט מחוץ לבנק. בתגובה לכך מסר לה הנאשם את הפתק והשק והורה לה לשים כסף בתוך השק. הפקידה שחששה מהנאשם, הכניסה לתוך השק סכום כסף כולל של 2,990 ₪ (להלן: הכסף הגנוב), אשר היה בתיבת הכסף שבעמדתה. בשלב הזה התקרב מנהל הבנק אל הנאשם והחל לשוחח עמו, ואז אמר הנאשם לפקידה "תפסיקי לתת שטרות, אני מצטער". היא מסרה לנאשם את השק ובתוכו הכסף הגנוב, והוא לקח את השק במטרה לשלול את הכסף שלילת קבע מהבעלים ללא הסכמתם, יצא מסניף הבנק על האופניים החשמליים שלו, וברח מהמקום כשהוא מחזיק בכסף הגנוב.

לאחר ביצוע השוד המתואר לעיל, הלך הנאשם לשביל בקרבת הבנק, והחליף את בגדיו ונעליו על מנת שהמשטרה לא תוכל לזהות אותו, כל זאת בכוונה למנוע או להכשיל הליך שיפוטי.

עמוד 1

ב. במעשיו המתוארים לעיל, גנב הנאשם את הכסף כאשר בשעת מעשה ובתוכף לפניו ולאחריו איים לבצע מעשה אלימות בפקידה כדי להשיג את הדבר הנגנב או לעכבו או כדי למנוע התנגדות לגניבת הדבר או להתגבר עליה.

ראיות הצדדים לעניין העונש בשלב הראשון

3. תסקירו של שירות המבחן מיום 18/8/20

קצין המבחן בחן את עניינו של הנאשם, וסקר את נסיבותיו האישיות. הנאשם, רווק בן 24, ללא הרשעות קודמות, שהה במעצר בית בבית אמו בקריית אתא. לדבריו, מערכת היחסים בבית משפחתו הייתה רוויית מתחים וקונפליקטים בין הוריו, שבאו לידי ביטוי בוויכוחים ואלימות בין ההורים, אך גם הופנו כלפי הילדים, בעיקר מצד אמו. הנאשם השלים 12 שנות לימוד ומחזיק בתעודת בגרות מלאה במגמה מדעית, ללא בעיות חריגות במישור החינוכי או החברתי. במהלך לימודיו תפקד כמדריך של"ח צעיר, ועבד כמדריך בקייטנות בחופשים. הנאשם שירת שירות צבאי מלא כלוחם בהנדסה קרבית ביחידת יהל"ם (יחידה לסילוק פצצות). עם תום שירות החובה המשיך בשירות קבע למשך כארבעה חודשים והשתחרר בדרגת רס"ל. טרם מעצרו עבד במספר משרות הדרכה בתחום התעמלות הקרקע והפרקור.

קצין המבחן התרשם כי הנאשם לקח אחריות מלאה על העבירה שביצע, אך התקשה להכיר ולהסביר את הנסיבות שהובילו לביצועה, ואף ניסה להציג את המעשה כספונטאני ולא מתוכנן. הנאשם טען, כי ביצע את העבירה על רקע רצונו להתמודד עם הקשיים הכלכליים שחוו הוא ואמו. עוד טען, כי בעקבות צפייה בכתבה בטלוויזיה הגיע למסקנה כי עבירת השוד היא עבירה ללא נפגעים וכי הנזק שנגרם לבנקים הוא זניח; הוא סבר, כי מכיוון שמדובר במעשה חד פעמי, רשויות אכיפת החוק לא יעשו מאמץ מיוחד לתפוס אותו.

לדבריו, לאחר שנעצר על ידי המשטרה חווה תחושות קשות ביחס למעשהו ולמצבו, ובעצת באת כוחו פנה לטיפול פסיכולוגי פרטי. המטפלת הרגשית, גב' אסנת גיא (להלן: גב' גיא או המטפלת), מסרה לקצין המבחן, כי התרשמותה היא שהנאשם מתקשה להתחבר אל עולמו הרגשי, ככל הנראה בעקבות הדינמיקה המשפחתית בה גדל. עוד מסרה שלעמדתה הנאשם מתאים לטיפול ומגלה מוטיבציה רבה לכך. בהמשך, הפסיק הנאשם את הטיפול הפרטי, לדבריו, עקב קשיים כלכליים.

כמו כן, הנאשם ביקש להתנצל בפני הפקידה, ולכן הופנה לבדיקת התאמה להליך של "צדק מאחה", אך לאור סירובה, העניין לא יצא לפועל. עם זאת, הפקידה הסכימה לקבל מכתב מהנאשם, שהועבר לידי קצין המבחן לשם כך.

קצין המבחן העריך כי הנאשם הוא אדם ללא דפוסי התנהגות אנטי סוציאליים, גילה יכולות הסתגלות לאורך חייו, יודע להתבטא באופן מאורגן ובעל מוקד שליטה פנימי ויכולת ויסות דחפים. הנאשם מקבל אחריות על ביצוע העבירה ומבין כי עליו לשאת בתוצאות מעשיו. להתרשמותו, הנאשם מביע חרטה כנה ביחס למעשה שביצע, ומגלה אמפטיה לפגיעה שגרם לנפגעת העבירה; הנאשם מגלה נכונות ויכולת להשתלב בהליך טיפולי, הוא מסוגל לבחון את דפוסי התנהגותו, ומבין את המחויבות והפתיחות הנדרשות לצורך עבודה עצמית במישור הטיפולי.

אשר לגורמי הסיכון להישנות עבירות בעתיד, קצין המבחן התרשם מאדם צעיר שגדל במסגרת משפחתית שבה מתח רב

ומערכת יחסים מורכבת על רקע קשיים כלכליים. הנאשם מסר, כי הוא נוטה להדחיק רגשות לא נעימים ומתקשה בשיתוף האחר. להתרשמותו, הנאשם טרם גיבש זהות אישית, אך מדובר באדם ערכי ורציני שאינו מאופיין בדפוסים עברייניים מושרשים, וכי בעקבות ההליך הפלילי הוא מבין את חומרת מעשיו.

קצין המבחן ציין כי הוא מתרשם מפרוגנוזה חיובית לשיקום, וסבור כי שילוב הנאשם בטיפול עשוי להפחית ממידת הסיכון העתידית. לבסוף, לאחר התלבטויות רבות, המליץ להטיל על הנאשם צו מבחן משמעותי למשך 24 חודשים לצד ענישה המציבה גבולות, בדמות עבודות שירות ופיצוי לנפגעת העבירה.

4. חוות דעתה של מערכת המסוכנות גב' אסנת גיא - מטעם ההגנה

גב' גיא ערכה חוות דעת מומחה מטעם ההגנה, לאחר שנפגשה עם הנאשם מספר פעמים. אשר להשכלתה וניסיונה, ציינה כי היא משמשת מערכת מסוכנות מינית מטעם משרד הבריאות, מטעם הסניגוריה הציבורית, יועצת מטעם משרד הביטחון, ועובדת במרכז להערכת מסוכנות בבאר יעקב; בעלת ניסיון של 25 שנה בשב"ס.

גב' גיא ערכה אבחון לנאשם, סקרה את נסיבותיו האישיות (לא יפורטו משיקולי פרטיותו של הנאשם), וכן בחנה את הסיכון להישנות של מקרים דומים מול סיכויי לשיקום.

במהלך האבחון נבחנה שאלת התאמתו של הנאשם לטיפול. גב' גיא ציינה כי הנאשם מכיר בבעייתיות הקיימת אצלו בתהליך קבלת ההחלטות, והתרשמה ממוטיבציה כנה לערוך שינוי בחייו. היא מנתה את יכולותיו, וציינה את כישוריו האינטלקטואליים, מיומנויות החשיבה והתקשורת שלו, האמון שהוא נותן בגורמי טיפול ועוד. כן ציינה כי הנאשם גילה אקטיביות במפגשים עמה והביע נכונות רבה לטיפול. לאור דברים אלה, הגיעה למסקנה, כי הנאשם מתאים לטיפול, וכי ישנם אינדיקטורים המצביעים על סיכוי טוב לשיקום.

5. עדי ההגנה לעניין העונש

ההגנה העידה מספר ניכר של עדי הגנה להוכחת אופיו הטוב של הנאשם, פעילותו ההתנדבותית, והתנהגותו הנורמטיבית מעבר לעבירה שביצע.

א. מר יצחק צחי צ'רבינסקי (להלן: יצחק) -שירת בחיל האוויר ועובד בחברת חשמל כשלושים שנה בתפקידי אחזקה, מנהל ומשק. יצחק הוא אב לארבעה ילדים, ומכיר את הנאשם דרך בנו הבכור, חברו של הנאשם, אשר למד עמו בכיתת המדעים מגיל 12. הנאשם בילה זמן רב בביתו של יצחק במהלך השנים, תמיד שמח לעזור, היה אדיב ולא הרים את קולו או רב עם חבריו. יצחק סיפר כי הנאשם נהג להתייעץ עמו, אך לא זיהה את הלחצים שהכבידו עליו.

יצחק העיד, כי הנאשם היה מדריך אקרובטיקה והיה אלוף הארץ בפרקור, השתתף בתחרויות ואף זכה בפרסים. כן, מסר, כי הנאשם לא החל ללמוד לאחר שחרורו מהצבא, אך ציין כי "היופי בחיים שמשחררים אותם לבחור את הדרך שלך, להחליט את החיים" (עמ' 9 לפרוטוקול, ש/ 31-30), וידע כי הנאשם שהה במעצר בית.

ב. גב' מעיין מירקין (להלן: מעיין) - כבת 37, בעלת אולם התעמלות בכרמיאל שם היא מאמנת בתחום של התעמלות מכשירים. מעיין העידה כי היא מכירה את הנאשם מאז היותו כבן 16, כשהחל להגיע לאולמה כדי להשתפר בתחום ההתעמלות והאקרובטיקה. לאחר שחרורו הוא שב אליה ולמד כיצד להיות מדריך, הראה רצינות עם ילדים שהגיעו למקום ושיתף פעולה עם שאר חברי הצוות. מעיין סיפרה כי היא עוסקת באולמה בחינוך בלתי פורמלי, שדרכו הם מחדירים לילדים ערכים של שיתוף פעולה, כבוד למבוגר ולשותפים ולמתעמלים שלצדם, מצוינות ואזרחות טובה. מעיין העידה כי הנאשם התנדב אצלה בין פעמיים לשלוש פעמים בשבוע, ולא ידעה ממה התפרנס באותה תקופה.

ג. מר עומר ויינברג (להלן: עומר) - כבן 30, כיום מנהל תכנית בקרן רש"י בשיתוף אגף עתודות לישראל, שבמסגרתה מכשירים צעירים להשתלב בשירות הציבורי. עומר העיד כי הוא מכיר את הנאשם מזה כ-5-6 שנים, מאז שניהל מכינה קדם צבאית והנאשם היה חניכו, והקשר ביניהם נמשך גם במהלך שירותו הצבאי של הנאשם. לדבריו, הנאשם שירת ביחידת יהל"ם שירות קרבי משמעותי ומאתגר, הוכשר כמפקד, שקל שירות קבע והתייעץ עמו, אך לא זכר אם הנאשם אכן המשיך לשירות קבע. עומר העיד, כי הנאשם מתייעץ עמו ואף הגיע לביתו מספר פעמים והכיר את משפחתו. לדבריו, הנאשם מעורב בקהילה, מתנדב ואכפתי.

ד. סרן שם פרנקו (להלן: סרן פרנקו) - משרת ביחידת יהל"ם, יחידה קרבית, היה מפקדו של הנאשם כשנה וחצי לפני מתן עדותו. סרן פרנקו העיד כי הנאשם התעסק עם חומרים רגישים וביטחוניים והיה בעל סמכויות פיקוד, אם כי תפקידו היה ניהולי; הוא ביצע את כל המשימות שהוטלו עליו על הצד הטוב ביותר, חתר למצוינות, ורכש את אמונו. הנאשם שירת גם בקבע, והשתכר היטב, אך בתקופה זו עבר לפיקודו של קצין אחר. לדבריו, הוא נשאר מיוודד עם הנאשם גם לאחר שחרורו הנאשם מהצבא, והם נוהגים לדבר כל שבועיים לערך. כן העיד כי הנאשם התנדב לאחר שחרורו, עבד במכונה והתעסק בתחום ספורט, אך לא ידע ממה התפרנס.

טיעוני הצדדים

6. טיעוני המאשימה

המאשימה עתרה להשית על הנאשם עונש מאסר ממושך שירוצה בפועל בטווח הנע בין 3 ל-5 שנות מאסר בפועל, לצד מאסר על תנאי, פיצוי וקנס.

א. המאשימה הדגישה כי מדובר בעבירה חמורה, שבגינה נפגעו מספר ערכים חברתיים מוגנים - ביטחון הציבור ושלומו, ביטחונה האישי וכבודה של הפקידה א' וכן הזכות לקניין. היא ציינה כי עבירות השוד הפכו נפוצות, כדרך להשיג כסף "קל", עד כדי "מכת מדינה", ולכן, נקבע לא אחת כי על בתי המשפט להירתם למלחמה בתופעה זו באמצעות ענישה מרתיעה והולמת.

ב. המאשימה התייחסה לשיקולי הענישה על פי תיקון 113 לחוק העונשין, עיקרון ההלימה ומתחם העונש ההולם, על כל הכרוך בכך.

ג. אשר לנסיבות המקרה, המאשימה טענה כי מדובר באירוע שקדמו לו הכנה ותכנון, משהצטייד הנאשם בחפץ הנחזה לאקדח בכוונה להטיל אימה ופחד על עובדי הבנק, לבש מדי צבא, חבש כובע צבאי וצעף "חם צוואר" אשר כיסה חלק מפניו, עטה כפפות על ידיו, הרכיב על פניו משקפי סקרי והביא עמו שק העשוי בד שחור, תיק גב ופתק שעליו רשם "זה שוד! כסף! אני מצטער". לאחר השוד, נטל הנאשם את הכסף ששדד בסכום של 2,990 ₪.

לעמדת המאשימה, מדובר באירוע בעל פוטנציאל נזק ממשי, שהיה בו סיכון להסלמה ולפגיעה בעובדי הבנק והנוכחים בסניף, וכי יש גם לתת את הדעת לטראומה הנלווית שחוו עובדי הבנק. הנאשם אמנם לא הצטייד באקדח אמתי, אך הפקידה לא ידעה זאת; פחדה היה אמתי ודומה לפחדו של קורבן עבירה אשר נשדד תחת איומים של אקדח אמתי.

המאשימה טענה, כי הנאשם ביצע את העבירה בגפו ואשמו הוא בלעדי. כמו כן, אין לזקוף את מצוקתו הכספית שהובילה אותו, לכאורה, לביצוע העבירה, שכן מצבו הכלכלי אינו מפחית מחומרת מעשיו.

ד. ב"כ המאשימה טענה כי אין זה המקרה לחריגה ממתחם הענישה מטעמי שיקום. אשר לסמכותו של בית המשפט לחרוג לקולה ממתחם הענישה משיקולי שיקום בהתאם לאמור בסעיף 40ד לחוק העונשין, סעיף 40ד (1) מייחד אפשרות זו למצב בו מעשה עבירה ומידת אשמו של הנאשם אינם בעלי חומרה יתרה. לטענתה, במקרה דנן אין מקום לחריגה זו, נוכח חומרת העבירה, נפיצותה, הנזק שנגרם לנשדדים, הפחד שהם חווים ופוטנציאל ההסלמה שהיה קיים בזמן אמת.

ה. עוד טענה כי יש להעדיף את תסקיר שירות המבחן על פני חוות דעתה הפרטית של מערכת המסוכנות, בהיותו גוף בלתי תלוי ומקצועי, ואילו המעריכה, למרות היותה עובדת מדינה בכובעיה האחרים, נשכרה על ידי הנאשם, והוא עבר אצלה טיפול פרטי. אמנם גם שירות המבחן המליץ על ענישה בדמות עבודות שירות, אך המלצה זו ניתנה לאחר התלבטות רבה. לכן, לשיטתה, אם בית המשפט יחרוג לקולדה ממתחם הענישה, יש לעשות זאת באופן מדוד שיכלול גם מאסר בפועל, לצד מאסר על תנאי ארוך ומרתיע, פיצוי וקנס.

7. טיעוני ההגנה

ההגנה עתרה להטיל על הנאשם עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות, לצד עונשי קנס ופיצוי.

א. הסנגורית ציינה כי הנאשם מגיע "מרקע כלכלי רע". אביו, נהג אוטובוס במקצועו, עזב את הבית בהיות הנאשם כבן 13 ולא שמר על קשר קרוב עם הילדים. לאחר מכן נישאו הוריו בשנית ונפרדו פעם נוספת. אמו לא תפקדה בבית, הייתה אלימה, נהגה לבזבז כספים ונטלה לעצמה נתחים גדולים מחסכונותיו של הנאשם, כולל אלו שהוענקו לו בתום שירותו הצבאי, למען הסדרת חובות בשוק האפור. עם זאת, אחיותיו של הנאשם הצליחו בחייהן כל אחת בדרכה, חרף הקשיים האמורים. אחת עובדת כמהנדסת ביוכימית, השנייה בעלת תואר בלוגיסטיקה והשלישית עובדת בחינוך המיוחד. האחיות עוזרות לנאשם, מפקחות עליו ותומכות בו.

הנאשם סיים בכוחות עצמו 12 שנות לימוד והוציא תעודת בגרות מלאה במגמה המדעית, הכוללת לימוד במסגרת של 5 יחידות לימוד בביולוגיה, כימיה, פיזיקה ומתמטיקה.

צוין כי הנאשם היה אלוף הארץ ב"פרקור" טרם גיוסו לצבא, וזאת לאחר השקעה של שעות רבות ביום. למרות שיכול היה להיות ספורטאי מצטיין, בחר להתגייס לצבא, לאחר שהיה מדריך במכינה קדם צבאית והתנדב במסגרות למען בני נוער. הוא שירת בצבא כלוחם, וכן מספר חודשים בשירות קבע.

לאחר שחרורו מהצבא ניסה הנאשם להתפרנס, בין היתר עקב דרישת אמו שישתתף בכלכלת הבית, אך לא הצליח להרוויח כסף. מצבו הכלכלי הדרדר, ומשך הדרך לביצוע המעשים המתוארים בכתב האישום, בהם הודה, הייתה מהירה. חברתו נפרדה ממנו, והוא נאלץ לעזוב את המכינה אליה חזר לאחר שחרורו.

ב. לטענת הסנגורית, הנאשם - נעדר עבר פלילי - החזיק ברישיון נשק אך לא רכש נשק אמתי; הוא בחר להצטייד באקדח צעצוע, אשר בזמן השוד נשאר בתיק הגב, כך שהפקידה לא ראתה אותו ולא נחשפה אליו. על הפתק היה כתוב "מצטער", ובשלב מסוים אף אמר הנאשם ל-א' "תפסיקי לתת לי כסף, אני מצטער". כמו כן, השוד בוצע לאור יום בשלומיאליות רבה, ובחקירתו במשטרה הודה הנאשם במעשיו והביע חרטה. הכסף שנשדד נתפס על ידי המשטרה. מכל אלה, ניתן לראות, כי לא מדובר בשוד קלאסי, אלא באדם מבולבל שנמצא במצב נפשי קשה בשל נסיבותיו האישיות.

לאחר מעצרו שוחרר הנאשם למעצר בית עם חלונות של שעתיים ביום, ומעולם לא הפר תנאים אלה.

בחודשים מרץ ואפריל 20' נפגש הנאשם עם אנשי שירות המבחן, אך נוכח מצב החירום עקב מגפת הקורונה, הטיפול נכנס להקפאה והופסק. הנאשם מעוניין להמשיך בטיפול, שירות המבחן מכיר בכך ואף המליץ להטיל עליו צו מבחן משמעותי; מכך ניתן להסיק כי מדובר באדם בעל אופק שיקומי.

ג. נוכח כל אלה נתבקש בית המשפט להטיל על הנאשם עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות, לצד עונשי קנס ופיצוי, ונטען כי הנאשם מודע לכך שיצטרך לעבוד כדי להשיג את הכסף לכך.

8. דברי הנאשם

הנאשם, בדבריו האחרונים לעונש, הביע צער וחרטה על ביצוע העבירה, לקח אחריות מלאה וסיפר כי ניסה להתנצל בפני הכספרית ושאר עובדי הבנק. עוד סיפר, כי לאורך השנים עבר מסגרות שונות שבהן השקיע את מיטב מאמציו להגיע להישגים, בין אם מדובר בבית הספר במגמה הריאלית, אם בהתנדבות ובמכינה הקדם צבאית, אם במהלך שירות וכלוחם ואם בפעילויות לאחר שחרורו. בכל המסגרות האלה, לא נפל או הראה חולשה, חרף חוויותיו האישיות שהשאירו בו משקעים לאורך השנים, ואשר באו לידי ביטוי בביצוע העבירה.

הנאשם סיפר, כי לאחר שחרורו מהצבא, עבד כארבעה חודשים כמדריך בשכר מינימום, אולם לא היה זה תפקיד בו רצה להיות ולכן התפטר. לאחר לחצים נפשיים, החל לעבוד בשלוש עבודות שונות כמדריך פרקור.

לדבריו, כתם העבירה ילווה אותו לאורך כל חייו, אך רצונו הוא להיות אזרח טוב יותר. העבירה לא הייתה

מתכוננת מראש, ומדובר במעשה אימפולסיבי שהתחרט עליו תוך כדי ביצועו, התנצל בפני המתלוננת וביקש שתפסיק להעביר לו כסף. לטענתו, לא הייתה חשיבה רציונלית מאחורי ביצוע העבירה, ואין זה מעשה שמאפיין אותו בשום צורה. "אני רוצה להוסיף שאין לי מילים להגיד כמה אני מצטער ומתחרט ושאל יום שאני לא חושב על זה, שאני קם בבוקר, הולך לישון, כשאני מדבר עם חברים והסביבה והמשפחה", אשר הביעו כעס ושוק על מעשהו, והוא מבין את תחושותיהם אלה.

הנאשם הביע רצון להמשיך בטיפול והתחייב לשתף פעולה עם שירות המבחן. (עמ' 18 לפרוט', ש' 1- עמ' 19 לפרוט' ש' 14).

9. לאחר שהובאו ראיות ההגנה ונשמעו טיעוני הצדדים ודברי הנאשם, נתבקש תסקיר משלים של שירות המבחן וכן חוות דעת של הממונה על עבודות השירות (להלן גם: הממונה) לגבי מסוגלותו של הנאשם לשאת מאסר בעבודות שירות. זאת, תוך שהובהר לנאשם כי לא יאה בכך כדי לחייב את בית המשפט, או ליצור אצלו הסתמכות מעצם הבקשה.

ראיות לעונש בשלב השני

10. חוות הדעת של הממונה על עבודות השירות

ביום 9/11/20 התקבלה חוות דעתה של קצינת המיון מטעם הממונה על עבודות השירות. בחוות דעתה, קצינת המיון סקרה בקצרה את נסיבותיו האישיות של הנאשם. נכתב, כי הנאשם שולל שימוש לרעה בסמים והימורים וצורך אלוהי בנסיבות חברתיות; סיפר על טיפולו הפרטי; וכי הבין את התנאים והכללים של מסגרת עבודות השירות, הסכים להם והתחייב לעמוד בהם. קצינת המיון מסרה, כי לאחר בדיקה רפואית, הרופא הבודק קבע כי הנאשם יכול לעבוד בכל עבודת שירות, וכי אין מניעה מטעם גורמי ביטחון לשלבו בעבודות שירות.

משכך המליץ להציבו בחוות הצופים בקרית אתא החל מיום 25/1/21, תוך שהובהר לו כי יתכנו שינויים במקום העבודה ובשעות העבודה.

11. תסקיר משלים מטעם שירות המבחן מיום 8/12/20

ביום 8/12/20 התקבלה חוות דעת משלימה של קצין המבחן בעניינו של הנאשם, בהתאם להחלטה מיום 13/9/20.

בתסקירו המשלים, ציין קצין המבחן שהנאשם דיווח לו כי הוא נמצא במעצר בית מזה כארבעה חודשים בבית אמו בקרית אתא, וכי ביום 1/12/20 אושרו לו חלונות התאוררות יומיים בין השעות 09:00 ל-12:00. לדבריו, תנאיו של מעצר הבית מכבידים עליו ומעוררים בו תסכול.

קצין המבחן הודיע כי נוכח משבר הקורונה והודעתה של הממונה לפיה הנאשם לא יוכל לצאת לפגישות טיפוליות במהלך עבודות השירות ככל שיוטלו עליו, הוחלט להפנותו לטיפול קבוצתי במסגרת שירות המבחן אשר עמוד 7

עתיד להתחיל בחודש דצמבר 2020.

הנאשם הפסיק את הטיפול הפרטי אצל גב' גיא מסיבות כלכליות ועבר לטיפולו של עו"ס אחר, אשר הודיע כי הוא מטפל בו מאז חודש ספטמבר 2020; לדברי המטפל, הנאשם מנסה לברר את הגורמים שהביאו למעורבותו בעבירה, מתייסר עקב הפגיעה שהסב לפקידה א' ולסביבתו, כי הוא "עובר דרך לא קלה בחיפוש אחר שאלה זו, תוך גילוי אומץ וכנות בטיפול", וכי אינו בעל זהות עבריינית. לכן, המליץ המטפל לאפשר לו להמשיך ולקבל מענה טיפולי שיקומי.

קצין המבחן ציין כי הוא חולק התרשמות זו עם המטפל; זאת, בעקבות שיחותיו עם הנאשם, שגילה מוטיבציה להמשיך תהליכי השיקום ולבחינת דרכיו השגויות, הביע שביעות רצון מהטיפול הפרטי והביע נכונות להשתלב בטיפול במסגרת שירות המבחן. כן ציין כי הנאשם לא ביצע עבירות נוספות לכאורה.

לבסוף, קצין המבחן שב וממליץ להעדיף את הפן השיקומי בעניינו של הנאשם, להטיל עליו מאסר שירוצה בעבודות שירות כדי להרתיעו, צו מבחן משמעותי למשך שנתיים, שבמהלכם ישולב בטיפול במסגרת שירות המבחן, ופיצוי לנפגעת העבירה.

12. בדיון שהתקיים ביום 27/12/20 הודיעו הצדדים כי והיה עצור מיום 16/1/20 - 17/2/20. הנאשם הודה בביצוע מעשיו גם בחקירתו במשטרה,

דין והכרעה

13. רבות נכתב על הקושי בגזירת הדין, מקל וחומר כאשר עסקין בנאשם צעיר בעל רקע נורמטיבי אשר ביצע עבירות חמורות המסכנות את הציבור.

כידוע, מאז תיקון 113 לחוק העונשין, העיקרון המנחה את בתי המשפט בעת גזירת העונש הוא עיקרון ההלימה. דהיינו, יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג העונש המוטל עליו ומידתו (סעיף 40ג. לחוק העונשין).

טרם גזירת העונש על הנאשם, על בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם המבוסס על נסיבות ביצועה של העבירה הקונקרטית, הערכים החברתיים שנפגעו מביצועה ומידת הפגיעה בהם, מדיניות הענישה הנהוגה ונסיבות נוספות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ג. לחוק העונשין).

במסגרת הענישה ההולמת, על בית המשפט לאזן בין מספר אינטרסים שונים: נסיבות ביצוע העבירה, תדירות העבירות, חומרתן, אופן ומידת ההשפעה שלהן על החברה מחד גיסא, ומאידך גיסא נסיבותיו האישיות של מבצע העבירה, עברו

הפלילי, גילו, אפשרויות שיקום ועוד.

חומרת העבירה והערכים החברתיים המוגנים

13. הנאשם הורשע (על יסוד הודייתו) בביצוע עבירת שוד. אין צורך להכביר במילים אודות חומרתן של עבירות השוד ופוטנציאל הסיכון הרב הגלום בהן. אמנם הנאשם לא הצטייד בנשק אמתי, ואף לא השתמש באקדח הצעצוע שהחזיק בכליו במהלך השוד ולא הציגו למתלוננת, אך מדובר במדרון חלקלק, ואין לדעת לאן יכלו האירועים להתגלגל לו החליט לשלוף את אקדח הצעצוע. פחדה של הפקידה א' בזמן אמת היה פחד אמתי, ואין בכך שהנאשם החזיק באקדח צעצוע כדי להמעט מחשיבותו. יפים לענייננו דבריו של כב' הש' אלרון בע"פ 5656/19 **טליעה נ' מ"י** (23/12/19):

"8. ... על החומרה הרבה שבעבירת השוד אין צורך להכביר מילים. השפעות העבירה אינן מוגבלות לקורבן העבירה בלבד, הסובל לעיתים מקושי לתפקד לתקופה ממושכת בעקבות אירוע השוד, אלא פושות בחברה כולה תוך שפוגעות בתחושת הביטחון של הציבור".

וכן, דבריו בע"פ 7519/18 **אבו סנינה נ' מ"י** (14/2/19):

"11. בית משפט זה עמד לא אחת על החומרה היתרה שבעבירת השוד, וזאת בפרט כאשר היא מתבצעת במרחב הציבורי, דבר אשר פוגע הן בתחושת הביטחון של הקרבן, והן בתחושת הביטחון הכללי של הציבור - אשר ציפיותו הבסיסית היא כי יוכל להתנהל בביטחון וללא אימה ברחובה של עיר".

14. הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מהעבירה שביצע הנאשם הם זכותו של הציבור בכלל ושל הפקידה א' בפרט לביטחון ולתחושת ביטחון במרחב ובמקום העבודה, לשלמות הגוף והנפש, וזכותו של הציבור בכלל ושל הבנק בפרט להגנה על קניינו; מידת הפגיעה בערכים אלה היא משמעותית.

מתחם העונש ההולם

15. המאשימה עתרה כאמור לקבוע מתחם ענישה בטווח הנע בין 3 ל-5 שנות מאסר בפועל ועונשים נלווים, ואילו ההגנה עתרה להשית עונש מאסר שירוצה בעבודות שירות ועונשים נלווים.

אשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, עיון בעובדות כתב האישום מלמד כי ביצוע השוד לא היה מעשה ספונטני, כנטען על ידי ההגנה, אף שלא כלל תכנון מתוחכם או ארוך טווח. הנאשם לבש מדי צבא, חרף היותו משוחרר מהצבא, ביגוד נוסף שמטרתו הייתה להקשות על זיהוי, ואף הצטייד באקדח צעצוע. אף שלא עשה בו שימוש, איים על הפקידה א' בקיומו של אקדח, ואף הכין תשתית להצגתו אם יידרש. מאידך גיסא, הנאשם - אשר התעשת כנראה במהלך האירוע - הורה למתלוננת להפסיק להכניס כסף לשק בשלב מוקדם יחסית, לאחר שהספיקה להעביר 2,990 ₪ "בלבד".

באשר ליתר השיקולים בקביעת מתחם העונש ההולם, אין חולק על כך שהנאשם ביצע את מעשה העבירה בעצמו ולבדו; הנזק הכספי שנגרם לבנק הוא גניבה של 2,990 ₪, סכום שנתפס ויוחזר לו; הנזק העיקרי שנגרם הוא הפחד והחרדה שחוותה הפקידה א' והטראומה שנגרמה לה בעליל; ואולם, פוטנציאל הנזק היה גבוה באופן משמעותי, מפני שלא אחת כרוכים מעשי השוד בעבירות אלימות, עד כדי סיכון חיים ממשי, בין השאר בגין תגובת שרשרת שהייתה עלולה להתפתח במקום. הנאשם הבין היטב את הפסול במעשיו ויכול היה להימנע מהם, אך מתסקיר שירות המבחן נלמד כי הנאשם הקל ראש במשמעותם. אשר לסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירה, לדברי הנאשם, מדובר במצב כלכלי לא פשוט, ומצוקה משפחתית מתמשכת.

16. המאשימה נדרשה למדיניות הענישה הנוהגת, והפנתה לפסקי הדין הבאים:

א. בפרשה שנדונה בע"פ 5780/16 **בן אבו נ' מ"י** (16/7/14), מפי כב' הש' זילברטל, המערער הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירת שוד בנסיבות מחמירות ובהחזקת סכין, מששד סכום בסך 480 ₪ מחנות באיומי סכין יפנית. בית המשפט המחוזי קבע מתחם הנע בין 3-6 שנות מאסר, והטיל מאסר בפועל בן 52 חודשים על המערער, שהיה בעל פלילי עשיר בעבירות אלימות ורכוש, ואף ריצה מאסרים בעברו. בית המשפט העליון הפחית את טווח המתחם ל-30-60 חודשי מאסר, והשית על המערער 45 חודשי מאסר בפועל.

בהתייחסה לפרשה זו, טענה ההגנה כי המערער הורשע בבית המשפט המחוזי לאחר ניהול הוכחות, לא לקח אחריות על מעשיו, בעל עבר עשיר בעבירות רכוש, אלימות וסמים וריצה מאסרים בפועל בעבר. למרות כל הנתונים האלו, מצא בית המשפט העליון לנכון להפחית מעונשו.

ב. בפרשה שנדונה בע"פ 5368/14 **אברהם נ' מ"י** (8/9/14), מפי כב' הש' סולברג, המערער הורשע על יסוד הודייתו בשוד של תחנת דלק, כאשר שותפו המתין לו עם קטנוע מונע בקשירת קשר לביצוע פשע; המערער נכנס לתחנה רעול פנים, והחזיק חפץ הנחזה להיות אקדח, הכה את המתלונן מספר פעמים באמצעות תיק שהחזיק, ושדד 600 ₪. בית המשפט המחוזי קבע מתחם הנע בין 3-5 שנות מאסר והטיל עליו 42 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט העליון דחה את הערעור.

ההגנה טענה לעניין זה, כי מדובר בביצוע שוד בנסיבות מחמירות וקשירת קשר לביצוע פשע, כאשר הופעלה אלימות כלפי המתלונן. לנאשם בפרשה היה עבר פלילי טרי, ושירות המבחן קבע, כי המערער לא הכיר בנזקקותו לטיפול ולכן לא עבר טיפול.

ג. בת"פ (חי') 6003-06-13 **מ"י נ' בן הרוש** (15/9/13), מפי כב' הש' (כתוארו אז) שפירא, הורשע הנאשם על יסוד הודייתו בשוד בנסיבות מחמירות של חנות בתחנת דלק. הנאשם, כבן 20, היה רעול פנים וחמוש בסכין, ותחת איומים שדד סך של 2,692 ₪. בית המשפט קבע מתחם הנע בין 2-5 שנות מאסר, והטיל עליו 3 שנות מאסר בפועל.

ההגנה התייחסה לעניין זה וטענה, כי הנאשם ביצע את העבירה כשבוע לאחר שחרורו מבית הסוהר, בעודו חמוש בסכין ומאיים על המתלונן; עברו הפלילי היה עשיר בעבירות רכוש ואלימות, ושירות המבחן המליץ על מאסר בפועל.

ד. בפרשה שנדונה בע"פ 1702/16 **מ"י נ' שושני** (17/5/16), מפי כב' הש' (כתוארו אז) ג'ובראן - הנאשם

הורשע על יסוד הודייתו בעבירה של ניסיון שוד. בית המשפט המחוזי קבע מתחם הנע בין 10 ל-24 חודשי מאסר, והטיל עליו 24 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית. בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה והטיל עליו 3 שנות מאסר.

ההגנה התייחסה לפרשה זו וטענה, כי הנאשם - בעל עבר פלילי הכולל 3 הרשעות בעבירות של שוד וניסיון שוד - איים על הפקידה באליומיות באמצעות אקדח. ועוד, שירות המבחן קבע כי אין לו אופק שיקומי.

ה. ע"פ 322/13 **מזרחי נ' מ"י** (10/11/13), מפי כב' הש' סולברג - המערער הורשע על יסוד הודייתו בביצוע שוד. בית המשפט המחוזי הטיל עליו 3 שנות מאסר. בית המשפט העליון דחה את ערעור הנאשם.

17. ההגנה, אשר ביקשה לקבוע מתחם נמוך באופן משמעותי, הפנתה גם היא למספר פסקי דין, שיובאו להלן:

א. בת"פ (חי') 60753-07-14 **מ"י נ' שניידמן** (2/6/16), מפי כב' הש' פיש - הנאשם הורשע על יסוד הודייתו בארבעה אישומים שכללו- שני מקרי שוד, מקרה שלישי של קשירת קשר לביצוע פשע ושוד, ומקרה נוסף רביעי של קשירת קשר לביצוע פשע, ניסיון שוד ושיבוש מהלכי משפט. בית המשפט המחוזי קבע מתחם הנע בין 2 ל-5 שנות מאסר, אך חרג לקולא והטיל עליו צו מבחן למשך 24 חודשים, לצד ענישה נלווית. בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה והטיל עליו 6 חודשי עבודות שירות, והותיר על כנם את יתר רכיבי הענישה.

ב. בת"פ (חי') 11315-02-11 **מ"י נ' איסאקוב** (19/7/11), מפי כב' הש' (כתוארו אז) שפירא - הנאשם הורשע על יסוד הודייתו, שניתנה כבר בחקירתו וביום הגשת כתב האישום, בעבירת שוד, של סניף בנק. הנאשם שדד סכום של 5,020 ₪. בית המשפט המחוזי הטיל עליו 6 חודשי עבודות שירות, לצד ענישה נלווית.

ג. בע"פ 9094/12 **טספאי נ' מ"י** (28/4/13), מפי כב' הש' (כתוארו אז) ג'ובראן - המערער הורשע על יסוד הודייתו בביצוע שוד בנק. המערער שדד, תוך כדי איומים כלפי פקידת הבנק, סכום של 5,890 ₪. בית המשפט המחוזי גזר עליו 10 חודשי מאסר בפועל, אך בית המשפט העליון ביקש לבכר את הפן השיקומי ולכן הפחית את עונשו ל-6 חודשי עבודות שירות.

ד. בת"פ (חי') 10455-06-14 **מ"י נ' אלמנך** (12/1/15), מפי כב' סג"נ (כתוארו אז) שפירא - הנאשם הורשע על יסוד הודייתו בביצוע עבירת שוד, אשר לוותה באליומיות. בית המשפט המחוזי קבע מתחם הנע בין 2 ל-5 שנות מאסר, אך הטיל צו מבחן למשך 24 חודשים, לצד ענישה נלווית.

ה. בת"פ (חי') 45847-02-16 **מ"י נ' איזוטוב** (8/9/16), מפי כב' הש' לוי - הנאשם הורשע על יסוד הודייתו בביצוע עבירת שוד, של סניף בנק. בית המשפט המחוזי קבע מתחם הנע בין 6 חודשי מאסר בפועל לבין 2 שנות מאסר, ולבסוף הטיל עליו 6 חודשי עבודות שירות.

ו. בת"פ (חי') 525-07-12 מ"י נ' **דניאל** (24/4/13), מפי כב' הש' גלעד - הנאשם הורשע על יסוד הודייתו בביצוע עבירת שוד. הנאשם שדד מכשיר טלפון סלולארי מקטין. בית המשפט המחוזי גזר על הנאשם 6 חודשי עבודות שירות.

18. לצורך קביעה של מתחם העונש ההולם, יובאו להלן פסקי דין נוספים בעניין עבירות שוד, אשר ניתנו לאחרונה על ידי בית המשפט העליון:

א. בע"פ 3698/20 **מחאמיד נ' מ"י** (3/11/20), מפי כב' הש' קרא - המערער הורשע על יסוד הודייתו בעבירת שוד ובעבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף, לאחר ששדד סניף של בנק הדואר תוך איומים בחפץ הנחזה להיות אקדח. בית המשפט המחוזי העמיד את המתחם בין 20 חודשי מאסר ל-4 שנות מאסר, וגזר על הנאשם 30 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית. בית המשפט העליון דחה הערעור.

ב. בע"פ 9079/16 **מיארה נ' מ"י** (9/3/17), מפי כב' הש' ג'ובראן - המערער הורשע על יסוד הודייתו בביצוע עבירת שוד, של חנות נוחות בתחנת דלק. המערער הגיע מצויד בתיק שחור ובו אקדח צעצוע. בית המשפט המחוזי העמיד את מתחם הענישה בין 28-36 חודשי מאסר, וגזר על הנאשם 20 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית. בית המשפט העליון דחה הערעור.

ג. ע"פ 7537/16 **מזרחי נ' מ"י** (30/1/17), מפי כב' הש' ג'ובראן - המערער הורשע על יסוד הודייתו בביצוע עבירת שוד, של סניף בנק. המערער הגיע לסניף על אופנוע, לבוש במעיל, חבוש קסדה, הרכיב משקיים אטומים ומצויד בשקית. המערער איים על פקידת הבנק כי הוא מחזיק באקדח. בית המשפט המחוזי העמיד את מתחם הענישה בין 12 ל-48 חודשי מאסר וגזר על הנאשם 24 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית. בית המשפט העליון דחה הערעור.

19. א. אשר למתחם שנקבע על ידי בית המשפט העליון בעבירות שוד, ראו דבריו של כב' הש' ג'ובראן בע"פ 2420/15 **אבטליון נ' מ"י** (29/11/15):

"17. ... בית משפט זה עמד פעמים רבות על חומרתה של עבירת השוד - אף במצבים בהם זו נעשית ללא אלימות פיזית ומבלי שהנאשם אוחז בפועל בנשק חם או קר - וקבע כי יש בה לפגוע בביטחון האישי של קורבן העבירה, כמו גם בסדר הציבורי ובתחושת הביטחון של הציבור כולו... קיימת קשת רחבה של מעשי שוד, הנבדלים בנסיבותיהם ובמדרג חומרתם, וכי מדיניות הענישה הנוהגת תלויה בנסיבות הקונקרטיות של כל מקרה. באותו עניין, נקבע כי במקרה של שוד חד-פעמי, שבוצע באופן ספונטני ובלתי מתוכנן, **ללא שימוש בנשק**, ותוך שלא נגרם לקורבן העבירה נזק - יעמוד מתחם העונש בין שישה לבין 28 חודשי מאסר...". (ההדגשה אינה במקור).

ראו גם דבריו של כב' הש' שטיין בפרשה שנדונה בע"פ 1392/20 **ג'אבר נ' מ"י** (24/6/20); המערער הורשע

על יסוד הודייתו בקשירת קשר לפשע ובעבירת שוד. בית המשפט המחוזי השית על הנאשם 9 חודשי עבודות שירות, לצד מאסר על תנאי, ובית המשפט העליון דחה הערעור. יש לציין, כי באותו עניין המערער לא ביצע את השוד לבדו, האלימות שהופעלה כלפי המתלונן הגיעה מצדו של שותפו, והמערער השיב את הכסף הגנוב למתלונן.

ב. בהתחשב בטיעוני הצדדים, ומשנלקחו בחשבון הנסיבות של ביצוע העבירה, חומרתה, הסיכון הגלום בה, הערכים החברתיים שנפגעו ומדיניות הענישה הנוהגת, אני רואה להעמיד את מתחם העונש ההולם בטווח שבין 18 ל- 42 חודשי מאסר בפועל.

20. נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

יחד עם זאת, הענישה היא לעולם אינדיבידואלית, ובגזירת הדין ניתן ביטוי משמעותי גם לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה.

א. נסיבותיו האישיות המשפחתיות של הנאשם הן מורכבות, בהיותו בן למשפחה בה ההורים התגרשו, חזרו לחיות ביחד ונפרדו בשנית; מהדברים שנשמעו ולא נסתרו נלמד כי מצבה של אמו, שעמה הוא חי, הן בפן הכלכלי והן בפן האישי/תפקודי הוא מורכב ביותר. לדברי הסנגורית, האם לא תפקדה בבית, הייתה אלימה, בזזה כספים, היא הסתבכה בחובות בשוק האפור, ואף לקחה כספים רבים מחסכונו של הנאשם, לרבות כספי השחרור שלו, כדי להסדירם.

ב. הנאשם הודה בביצוע העבירה בהזדמנות הראשונה הן בחקירתו והן בבית המשפט, חסך מהמתלוננת את המעמד הקשה של מתן עדות, ואף יזם הליך של "צדק מאחה" עמה; משמסרה כי אינה מעוניינת בכך - שלח לה מכתב התנצלות.

ג. הנאשם היה עצור בין כתלי הכלא משך 32 ימים.

הנאשם הפנים את חומרת מעשיו הנלוזים, הביע חרטה כנה לכאורה על מעשיו, הפגין אמפטיה כלפי א' המתלוננת, ועשה מאמץ אמיתי לחזור למוטב; הוא נרתם לטיפול ונתרם ממנו, הן במסגרת שירות המבחן והן במסגרת פרטית, תחת פיקוחה המקצועי של גב' אסנת גיא, מומחית המועסקת במספר כובעים על ידי המדינה בעבר ובהווה.

ד. הנאשם נעדר עבר פלילי; לא זו בלבד שלא היה חלק מעולם העבריינות, אלא שפועלו ההתנדבותי של הנאשם, הן טרם גיוסו לצבא, בהיותו בן נוער בעצמו, והן לאחר שחרורו, מלמד שהיה אדם נורמטיבי אשר ביקש לתרום לחברה. גם כשהמצב הכלכלי היה קשה בחר הנאשם להתנדב ולעבוד בתחום הספורט בו הצטיין, עד אשר סטה מן השורה.

ה. גב' גיא באה לכלל מסקנה כי סיכוייו של הנאשם לשיקום הם משמעותיים, כמפורט לעיל, ואף שירות המבחן המליץ כאמור (לאחר התלבטות), להעדיף את האפיק השיקומי, להטיל עליו צו מבחן ועבודות שירות, לצד

ענישה נלווית, לאור הבנתו את מחויבותו להליך הטיפול.

ו. בנתונים אלה אין מחלוקת של ממש כי שליחתו של הנאשם למאסר בפועל תגרום לו לפגיעה משמעותית, וכך גם לבני משפחתו.

ז. אכן, בעבירות שוד נקודת המוצא היא מאסר מאחורי סורג וברית, אולם המקרה דנן הוא אחד מהמקרים שבהם יש לצקת תוכן ממשי לאמירה הנ"ל. יפים לענייננו דבריה של כב' הש' ברק-ארז בע"פ 6637/17 **קרנדל נ' מ"י** (18/4/18):

"19. במישור הפורמאלי, הבסיס לתשובה מצוי בסעיף 40ד(א) לחוק העונשין הקובע כי בית המשפט רשאי לחרוג ממתחם העונש משיקולי שיקום, וליתר דיוק כאשר "מצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם"...

20. אכן, סעיף 40ד(ב) לחוק העונשין קובע כי ככלל לא יחרוג בית המשפט ממתחם העונש ההולם במקרים שבהם "מעשה העבירה ומידת אשמו של הנאשם בעלי חומרה יתרה", אך אף במקרים אלו האפשרות של חריגה מהמתחם אינה נשללת כליל, וניתן להיזקק אליה מקום בו בית המשפט מצא כי קיימות "נסיבות מיוחדות ויוצאות דופן" המצדיקות זאת... ראוי להעיר כבר בשלב זה, כי על-פי לשונו של סעיף 40ד(ב) לחוק העונשין, על מנת להיכנס לגדרו נדרש כי הן "מעשה העבירה" והן "מידת האשם" יהיו בעלי חומרה יתרה.

...

22. אכן, את סעיף 40ד(א) לחוק העונשין יש ליישם בזירות. עם זאת, יש לתת לו משמעות מעשית. חשוב לשים לב כי המחוקק הקנה שיקול דעת רחב לבית המשפט ביישומו של הסעיף... אכן, לא מתפוגגים מאליהם שיקולי ההלימה גם כאשר חלים שיקולי השיקום. אולם, יש להקפיד על כך שהבחירה בעונש לא תפגע באופן ממשי בסיכויי השיקום.

23. כפי שצוין לעיל, התנאי שמציב סעיף 40ד(א) לחוק העונשין לחריגה ממתחם העונש ההולם הוא קיומו של הליך שיקום שהסתיים או "סיכוי של ממש [שהנאשם] ישתקם". על מנת לעמוד בתנאי זה על הנאשם להציג עובדות וראיות לסיכויי השיקום, להבדיל מטענות בעלמא... את התשתית העובדתית להוכחת סיכויי השיקום ניתן לגבש באמצעים ראייניים שונים, ובראשם התסקיר של שירות המבחן...

24. ... במקרים קודמים שבהם נדרש בית המשפט להעריך את סיכויי השיקום המסגרת סעיף 40ד לחוק העונשין הובאו בחשבון, בין היתר, השיקולים המרכזיים הבאים: המוטיבציה שהפגין האדם שהורשע להשתקם; הליך של גמילה מהתמכרות שהוא עובר; השתלבות מוצלחת בהליכים טיפוליים שונים; אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך החשיבה; הבעת חרטה כנה על המעשים והפגנת

אמפתיה כלפי נפגעי העבירה...

25. חשוב להבהיר: אין מדובר ברשימה ממצה של שיקולים, והתקיימותו של שיקול זה או אחר אינה מצדיקה בהכרח חריגה ממתחם העונש משיקולי שיקום.... עם זאת, ומבלי לקבוע מסמרות, ניתן לציין ששילוב בין שינוי מהותי בהתייחסות הרגשית לאירוע העבירה המתבטא בנטילת אחריות, כפרה והבעת אמפתיה לנפגעי העבירה לבין אינדיקציות אובייקטיביות לקיומו של הליך שיקומי-טיפול מוצלח וחזרה לדרך הישר, עשוי להצביע על "סיכוי של ממש לשיקום" כלשונו של סעיף 40ד(א). דברים אלה זוכים למשנה חיזוק מקום בו מדובר באדם צעיר נעדר עבר פלילי" [ההדגשות במקור - ד.ס.]

21. נוכח כל המקובץ, באתי לכלל מסקנה כי עניינו של הנאשם הוא מסוג המקרים אשר נסיבותיהם מצדיקים חריגה לקולה מהענישה המקובלת, מטעמי שיקום.

למותר לציין, כי אין בדברים אלה כדי להפחית מחומרת מעשיו של הנאשם בביצועה של עבירת השוד. החריגה לקולה ממתחם הענישה היא משיקולי שיקום, ונוכח ההתרשמות של גורמי הטיפול ושל בית המשפט כי חרטתו של הנאשם אינה מן הפה אל החוץ, והוא מכיר בכישלונו החד פעמי. טוב יעשה הנאשם, אם יתמיד בטיפולו ויפנים את תוצאותיו, על מנת שהכישלון החד פעמי לא יישנה.

22. סוף דבר

לסיכום, הריני להטיל על הנאשם עונשים כדלהלן:

א. מאסר למשך תשעה חודשים (9), אשר אותו יישא הנאשם בעבודות שירות, החל מיום 25/1/21, על פי המפורט בחוות דעתו של הממונה. ימי המעצר מאחורי סורג ובריא לא ינוכו מתקופה זו.

הנאשם מוזהר בזה כי עליו לעמוד בתנאי העסקה הקפדניים המצריכים התייבבות רציפה במקום עבודתו, על פי הנחיות החוק והממונה, וכי כל חריגה מכללים אלה יש בה כדי להביא להפסקת ריצוי עונשו בדרך זו ונשיאה של יתרת העונש במאסר בפועל.

ב. מאסר על תנאי למשך 12 חודשים שהנאשם לא יישא בו אלא אם יעבור בתוך 3 שנים מהיום עבירת אלימות ו/או רכוש מסוג פשע, ויורשע בה בתוך תקופת התנאי או לאחריה.

ג. אני מעמידה את הנאשם בפיקוח של שירות המבחן לתקופה של 24 חדשים החל מיום 1/1/21, תחת צו מבחן.

מובהר בזה לנאשם כי עליו למלא בדיוקנות אחר הוראותיו של שירות המבחן, על כל הכרוך בכך, לרבות השתתפות בקבוצות טיפוליות, פגישות פרטניות וכל טיפול אחר שימצא שירות המבחן לנכון, וכי הפרתו של צו המבחן עלולה לגרור בקשה לביטול; ובמקרה זה תתגבש סמכותו של בית המשפט להטיל על הנאשם עונש חמור מזה שהוטל עליו בהליך

עמוד 15

זה, לרבות מאסר בפועל בין סורג ובריח.

ד. פיצוי לפקידה א' בסכום של 5,000 ₪, אשר ישולם ב- 10 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1/1/21, ובכל 1 לחודש שלאחריו.

ה. נוכח מצבו הכלכלי של הנאשם, לא ראיתי לנכון להטיל עליו קנס.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, י"ב טבת תשפ"א, 27 דצמבר 2020 במעמד ב"כ הצדדים והנאשם.